

Terrassa va viure un gran canvi amb la Mancomunitat de Catalunya

La ciutat va recuperar les esglésies de Sant Pere i va iniciar-se la creació de la Biblioteca Popular, però els egarencs reclamaven també millors comunicacions i actuacions a les rieres

Esglésies de Sant Pere Foto: Meritxell Lluís

La posició de l'ajuntament de Terrassa davant de la Mancomunitat de Catalunya reflecteix els canvis en el poder municipal i en la posició política dels diferents partits i organitzacions polítiques. Així, Alfonso Sala i els alcaldes salistes (Josep Garcia i Humet i Josep Ullés i Jover) va ser favorable a la institució fins 1917. Un any després, el salisme, perdrà l'alcaldia a mans dels catalanistes (amb el suport dels republicans), representats per Emili Soler i Anglada de l'Associació Nacionalista (1918-1922). L'aliança d'aquests amb els republicans es consolidarà i, entre 1922-1923, serà alcalde, Pere Salom i Morera. El suport d'aquest a la entitat serà total.

L'ajuntament salista presidit per l'alcalde Garcia i Humet va felicitar a Alfons Sala (5 de juliol de 1912) per la seva tasca en favor del Projecte de Mancomunitat de Catalunya. I de nou, ara amb, Josep Ullés (22 d'octubre de 1913), acorda per unanimitat (salistes, republicans, radicals i sindicalistes) adherir-se al projecte de mancomunitats, organitzant el dia 24, una nodrida manifestació que acompanyà a l'estació, els representats de Terrassa a l'assemblea pro Mancomunitat. Finalment, el 8 de maig de 1914, un mes després de constituïda!, no dubtarà en demanar a la institució, el que la ciutat necessitava, que era el que aquesta volia oferir a tots els

ajuntaments de Catalunya.

El que demanava l'informe municipal era:

-Enllaços de carreteres: El de la Carretera de Castellar amb la de Montcada perllongant el Passeig 22 de juliol; el de la Carretera de Castellar i la de Rubí, pel sud i la construcció del camí veïnal entre Rubí, Ullastrell i Viladecavalls.

-Regulació de les rieres de la ciutat: A l'entrecruament entre la Riera de les Arenes i la carretera de Castellar i el desviament de la Riera de Palau per poneta.

-Recuperació del patrimoni cultural: Restautació del conjunt de les esglésies de sant Pere.

-Millora de les comunicacions telefòniques: creant un enllaç entre tots els pobles del districte.

-Investigació agrària: Assaig de mètodes anti-calamarsa.

La relació de la ciutat amb la Mancomunitat va ser molt important, així, Josep Puig i Cadafalch va ser nomenat director de les excavacions de les Esglésies de Sant Pere (1 de desembre de 1917), quan ja era president de la Mancomunitat de Catalunya, per la mort, l'agost, del seu primer president, Enric Prat de la Riba. El seu treball va ser fonamental pel reconeixement del valor històric del conjunt i per l'elaboració i execució de projectes de restauració.

La Biblioteca Popular de Terrassa iniciarà el seu procés de creació, gràcies a l'impuls del terrasenc, Joan Vallès i Pujals, President de la Diputació de Barcelona i conseller de la Mancomunitat (febrer de 1919), les obres començaren el setembre de 1920. Aquest donarà, el 14 de febrer de 1919, suport l'alcalde nacionalista, Emili Soler, quan l'ajuntament per unanimitat, va reprovar l'actuació del diputat del districte Sala, acusant-lo d'actuar els interessos municipals i autonòmics; fet que va significar que els regidors salistes abandonessin el consistori. La instal·lació d'un camp d'experimentació agrícola a Can Guitar era altres del projectes dels ajuntaments de l'aliança entre nacionalistes i republicans (febrer 1920).

El mes següent, el Banc de Terrassa fou nomenat banquer de la Mancomunitat (salvat de la fallida per la intervenció de Francesc Cambó i Alfons Sala). Aquell mateix any, al mes de juny, els salistes, ara sota les sigles de UMN, voten a l'ajuntament en contra de una proposició defensa de la Mancomunitat. El pensionistes del municipis reberen, un ral diari, per un acord del consell de la Mancomunitat (1920).

El nou ajuntament era presidit per un nacionalista més progressista, Pere Salom i Morera (1922-1923) aprovà per majoria, una proposta, reivindicant el dret de Catalunya a governar-se, com a condició prèvia a federar-se amb els altres pobles ibèrics. La dictadura de Primo de Ribera portarà a la presidència de la Mancomunitat a Alfons Sala (6 de febrer de 1924) el Consell, fins i tot, és reunirà a la seva finca de ca n'Amat, igual que feia amb el seu amic, Alfons XIII. A Terrassa, la reacció fou molt dura entre catalanistes i republicans a tall d'exemple aquests versos satírics:

«El fals Judes de Keirat fou fill de mala raça, Li ha sortit competidor, és un traïdor de Terrassa» .